

Aan:
Partij voor de Dieren

In afschrift aan:
Provinciale Staten van Utrecht

Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen ex. art. 51 betreffende Saldering, functioneren ecoduct Boele Staal en uitgangspunten Hart van de Heuvelrug
Datum	08-07-2025
Documentnummer	UTSP-2047752619-12665
Contactpersoon	Iris Vliegenberg
Telefoonnummer	+31636473195
E-mailadres	iris.vliegenberg@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	SLO
Team	SRO
Bijlage	

Geachte heer Travaille,

Toelichting (vragensteller):

De artikel 51 vragen over het salderen, functioneren van ecoduct Boele Staal en uitgangspunten Hart van de Heuvelrug zijn ingediend door Partij voor de Dieren op 10 juni 2025.

Vraag:

1. Heeft de Provincie Utrecht Landgoed De Oude Tempel uit het Natuurnetwerk Nederland gebied gehaald? Wanneer is dat gedaan?

Antwoord:

Nee, Oude Tempel was geen onderdeel van de Ecologisch hoofdstructuur (EHS) later Natuurnetwerk Nederland (NNN)). Wel lag het gebied buiten de contour stedelijk gebied. Deze contour stedelijk gebied is verlegd bij de actualisatie van de omgevingsvisie. Dit is gedaan nadat het bestemmingsplan voor Oude Tempel in procedure was gebracht.

Ook heeft de gemeente het landgoed aangewezen als onderdeel van de bebouwde kom houtopstanden waarmee de provincie geen bevoegdheid meer heeft bij het behoud van deze bossen.

Vraag:

2. In het kader van het 'nee-tenzij'-beleid binnen het programma Hart van de Heuvelrug geldt dat elk rood project afzonderlijk moet bijdragen aan een versterkte ecologische structuur. Waarom is er bij het project Oude Tempel gekozen om hiervan af te wijken en de saldomethode toe te passen?

Antwoord:

Voor het programma Hart van de Heuvelrug wordt naar de totale gebiedsontwikkeling gekeken (totaal van 22 projecten (en niet per individueel project). Het totale programma Hart van de Heuvelrug laat een meerwaarde zien voor natuur, zowel in hectares als in kwaliteit door de verbindingen tussen de natuurgebieden.

Vraag:

3. Kunt u bevestigen dat bij toepassing van de saldomethode geldt dat de groene tegenprestatie —in dit geval de ecologische verbinding via Ecoduct Boelestaal — moet voldoen aan de inrichtingseisen van de Oostelijke Groene Corridor, en dat deze corridor aantoonbaar geschikt moet zijn voor de oversteek van de gidssoort edelhert?

Antwoord:

Het ecoduct Boele Staal is een van de deelprojecten die een bijdrage levert aan de groene verbindingen in het programma. Deze corridor hoeft niet aantoonbaar geschikt te zijn voor de gidssoort edelhert. Deze soort is op dit moment nog niet in de regio aanwezig. Mocht dat in de toekomst wel het geval zijn, dan zal bekeken worden of en hoe de ecologische verbindingen in onze provincie (niet alleen die van programma Hart van de Heuvelrug) aangepast moeten worden.

Vraag:

4. Geschiktheid Ecoduct Boele Staal: In 2017, in antwoord op vragen van Dhr. Derksen (PVV) is aangegeven dat routes voor edelherten vanaf Rhenen en de uiterwaarden van Gelderland worden ontwikkeld. Zijn alle gewenste routes inmiddels gereed? Worden ze gebruikt door edelherten? We hebben begrepen dat zonder ecoduct bij Terschuur er nooit een edelhert in provincie Utrecht komt. Is dat correct? Is daarmee de groene compensatie voor Oude Tempel voldoende gewaarborgd?

Antwoord:

De route voor edelherten vanaf Rhenen en de uiterwaarden van Gelderland is nog niet gereed. In de provincie Gelderland zijn nog fysieke en bestuurlijke obstakels in deze route waardoor de edelherten nog niet in onze provincie aanwezig zijn. Een alternatieve route zou zijn via een mogelijk ecoduct bij Terschuur. Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland hebben recent aangegeven dit ecoduct niet te willen omdat de edelherten en andere dieren dan door de Gelderse Vallei zwerven en dat vinden zij onwenselijk.

De groene compensatie van Oude Tempel is niet direct gekoppeld aan het ecoduct Boele Staal, maar aan een totaalpakket van groene ingrepen in het gebied. Het totale pakket aan maatregelen biedt voldoende compensatie voor de woningbouwprojecten binnen het programma Hart van de Heuvelrug (waaronder Oude Tempel).

Vraag:

5. Er staan hekken voor het ecoduct met 'reeënpoorten' van circa 40 cm hoog. Bent u het met ons eens dat de huidige situatie betekent dat edelherten, al dan niet met gewei geen doorgang hebben via het ecoduct Boele Staal? Bent u het met ons eens dat daarmee het ecoduct niet voldoet aan de gestelde eisen, namelijk gidssoort edelhert?

Antwoord:

Het klopt dat edelherten niet door de faunapassages kunnen. Toegankelijkheid voor de soort edelhert was geen uitgangspunt bij aanleg van het ecoduct en de faunapassages.

Vraag:

6. Is het waarschijnlijk dat er gevaarlijke situaties kunnen ontstaan indien een edelhert met zijn kop door een reeënpoort probeert te gaan en daarbij met zijn gewei vast komt te zitten in het hekwerk?

Antwoord:

Het is niet waarschijnlijk dat een edelhert zal proberen door de faunapoorten te gaan. Voor reeën zijn de faunapoorten wel geschikt.

Vraag:

7. In beantwoording op de vragen van Dhr Derksen, PVV (26 sept 2017) wordt meerdere malen aangegeven dat de situatie voor reeën niet optimaal is. Toch zijn de reeënpoorten niet veranderd. Is de situatie inmiddels volgens Provincie Utrecht wel optimaal?

Antwoord:

Er is gemonitord met wildcamera's of de faunapassages in het ecoduct Boele Staal functioneren. Dat blijkt het geval. De ecologische corridor en de reeënpoorten wordt gebruikt door diverse soorten waaronder de ree, vos en das. De Provinciale Staten zijn hierover op 8 februari 2022 ook geïnformeerd met een Statenbrief "Natuurscan ecologische corridor Hart van de Heuvelrug".

Vraag:

8. Kenniscentrum Reeën geeft aan dat de opening in hekwerk tenminste 80 cm hoog moeten zijn, omdat reeën er anders onvoldoende gebruik van zullen maken. Waarom zijn de openingen niet ten minste 80 cm hoog?

Antwoord:

De fauna passages zijn passages zijn naar een militair terrein. In overleg met defensie is onderzocht welke hoogte wel acceptabel is met het oog op beveiliging van het terrein Vlasakkers. De huidige faunapassages zijn daar het resultaat van. Daarna is gemonitord of de passages functioneren en dat blijkt het geval (zie ook vraag 7).

Vraag:

9. Bij de aanleg in 2014 waren er diverse hekwerken op de route van de westelijke en oostelijke corridor aanwezig. Sommige hekwerken waren gedeeltelijk passeerbaar voor sommige soorten. In 2018 zijn er hekken verwijderd of aangepast. Zijn zowel de oostelijke als de westelijke corridor nu volledig passeerbaar voor alle soorten waarvoor de ecoducten zijn ontworpen?

Antwoord:

De oostelijke ecologische corridors is passeerbaar. De westelijke corridor is nog niet volledig gereed. Laatste schakel hierin is de ecologische corridor op het defensieterrein Camp New Amsterdam. Deze moet nog gerealiseerd worden. Hiervoor ligt een goedgekeurd inrichtingsplan met faunapassages. E is gestart met de uitvoering van dit plan. Daarnaast worden mogelijkheden bekeken om de oostelijke en westelijke corridor met elkaar te verbinden. Daarvoor dient nog een passage gemaakt te worden over de N413. Dit valt buiten het programma Hart van de Heuvelrug en wordt opgepakt in de ontwikkeling van beleidsprogramma Natuur.

Vraag:

10. Wij kregen berichten van inwoners dat de route naar de Leusderheide nog volledig is afgesloten, zie foto hieronder. Waarom staat hier een hek? Wat is het effect op passerbaarheid van het gebied door verschillende soorten?

Antwoord:

Het is niet duidelijk op welke plek deze foto is genomen. De ecologische corridor heeft nabij voetpaden hekwerken om te voorkomen dat mensen op de ecoducten komen.

Vraag:

11. In Streekplan 2009 staan de uitgangspunten voor Hart van de Heuvelrug. Het bebouwen van Oude Tempel is door PU toegevoegd aan HvdHR omdat er een financieel tekort was. Bij de uitgangspunten voor Hart vd HR staat: 'Rode projecten dienen concreet de aanwezige natuurlijke en landschappelijke kwaliteiten te respecteren en deze zo mogelijk verder te ontwikkelen; rode projecten mogen geen

aanslag betekenen op de kwaliteiten van het gebied Hart van de Heuvelrug en zo de winst van groene projecten tenietdoen.' Is PU van mening dat het kappen van bomen, in een 200 jaar oud bos, het bouwen van villa's in het bos, het verstoren van het leefgebied van dassen, boommarters, vleermuizen en andere (rode lijst) soorten geen aanslag is op de natuur?

Antwoord:

De woningbouw op Oude Tempel is van begin al onderdeel van Hart van de Heuvelrug en niet later toegevoegd. In 2004-2005 is na een participatie in het dorp Soesterberg is dit gebied (Apollo Noord) aangewezen als rode ontwikkellocatie. In 2005 wordt de clusterovereenkomst Soest I gesloten (Apollo Noord is een van de 6 projecten in Soest). Dit wordt opgevolgd door een bestemmingsplan in 2005 (Hart voor Groen). Wij beseffen dat een transformatie naar een woonwijk effect heeft op de natuurwaarden in het gebied. Er wordt in het plan Oude Tempel zoveel mogelijk rekening gehouden met de natuurwaarden in het projectgebied om negatieve gevolgen zoveel mogelijk te beperken en te mitigeren. Ook met de landschappelijke waarden wordt rekening gehouden door inpassen van de bomen en lanenstructuur. Wij zijn van mening dat Oude Tempel bijdraagt bij aan de kwaliteiten in het gebied Hart van de Heuvelrug door het toevoegen van natuurinclusieve woningbouw aansluitend bij de bestaande kernen in het gebied.

Vraag:

12. Onze inschatting is dat de aanleg van Ecoduct Boelestaal circa 20 miljoen euro heeft gekost. Kunt u aangeven wat de werkelijke kosten (ongeveer) zijn geweest van dit project?

Antwoord:

De aanleg van het ecoduct Boele Staal heeft circa 18,5 mln Euro gekost.

Vraag:

13. In het Streekplan 2009 staat vermeld dat nieuwe rode projecten slechts doorgang mogen vinden indien zij voldoende financieel saldo opleveren om de andere (groene) projecten binnen het programma Hart van de Heuvelrug te financieren. Denkt u dat de opbrengsten uit de grondexploitatie van Landgoed De Oude Tempel voldoende zullen bijdragen aan de realisatie van onder andere Ecoduct Boelestaal en aan overige kosten binnen het programma Hart van de Heuvelrug, gelet op de stijgende bouwkosten en de teruglopende opbrengstverwachtingen van dit project?

Antwoord:

Het project Oude Tempel heeft een positieve financiële eindwaarde waardoor aan de financiële afdracht aan het beheerfonds Hart van de Heuvelrug voldaan kan worden. Dit beheerfonds is een financiële verevening tussen de (natuur)projecten die investeringen vragen en (bouw)projecten die opbrengsten genereren. Het gaat daarbij om een totale verevening van alle 22 projecten uit het programma Hart van de Heuvelrug en niet om een koppeling tussen specifieke deelprojecten.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen